

แนวทางการปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยสำหรับ สถานประกอบการ

วชิรวิทย์ มุรธลสุวรรณ
vachiravitch.m@pttplc.com

ว่ารายการใดที่สถานประกอบการปฏิบัติได้ครบถ้วนหรือไม่ โดยหากรายการ หรือกิจกรรมใดที่ยังปฏิบัติไม่ครบถ้วน สถานประกอบการก็จะต้องดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องนั้น รวมทั้งการป้องกันปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นๆ ไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก โดยสถานประกอบการจะต้องเริ่มต้นจากการวิเคราะห์หาสาเหตุที่เกิดขึ้นให้ได้ก่อนถึงจะเริ่มการแก้ไขและการป้องกัน ในการปฏิบัติในขั้นตอนนี้แต่ละสถานประกอบการจะมีขั้นตอนการปฏิบัติที่อาจจะแตกต่างกันไป เช่น อาจจะนำเข้าหาวิธีใหม่ที่ประชุมระดับผู้บริหารเพื่อกำหนดหน่วยงาน หรือผู้รับผิดชอบในการแก้ไขและการกำหนดมาตรการป้องกัน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 10 การปรับปรุงแก้ไขส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในขั้นตอนนี้ เป็นการปฏิบัติหลังจากที่สถานประกอบการมีการปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายต่างๆ แล้ว ในบางกรณีสถานประกอบการจะต้องพิจารณาว่ามีส่วนใด หรือรายการใดที่สถานประกอบการต้องมีการปรับปรุงแก้ไขบ้าง เช่น การปรับปรุงกระบวนการ ขั้นตอนการปฏิบัติ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เอกสาร แบบฟอร์ม เครื่องจักร

ฉบับ นี้มาอ่านต่อในการปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยในสถานประกอบการ ซึ่งในฉบับที่แล้วนำเสนอถึงขั้นตอนที่ 7 ไปแล้วคือ การควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผน ในขั้นตอนต่อไปคือ

ขั้นตอนที่ 8 การบันทึกผลการปฏิบัติตามกฎหมายและการทำงานต่างๆ เมื่อสถานประกอบการกำหนดแผนการปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว สิ่งที่ต้องไม่ลืมคือ การบันทึกผลการปฏิบัติต่างๆ ตามที่กฎหมายแต่ละฉบับที่มีการกำหนดไว้ เพราะการบันทึกที่รายการต่างๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นหลักฐานที่สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติตามกฎหมายและการแสดงให้เห็นถึงค่าต่างๆ ที่สถานประกอบการสามารถดำเนินการได้จริง โดยสถานประกอบการสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้นอกจากนั้นแล้ว สถานประกอบการจะต้องมีการจัดส่งรายงานการปฏิบัติตามกฎหมายต่างๆ ไปยังหน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายฉบับนั้นๆ โดยรูปแบบหรือแบบฟอร์มที่ใช้ในการรายงานตามกฎหมายนั้นสถานประกอบการจะต้องนำมาจากกระทรวงต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 9 การดำเนินการแก้ไขและการป้องกัน เมื่อสถานประกอบการได้ปฏิบัติตามกฎหมายและได้มีการจัดทำรายงานการปฏิบัติตามกฎหมายครบถ้วนแล้วนั้น สถานประกอบการก็จะทราบ

อุปกรณ์ เป็นต้น ทั้งนี้ การปรับปรุงก็เพื่อสร้างหลักประกันในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นนั่นเอง

ทั้ง 10 ขั้นตอนของการปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยที่ผู้เขียนได้นำเสนอนั้น เป็นขั้นตอนการปฏิบัติที่อธิบายแบบละเอียด ซึ่งในบางสถานประกอบการอาจจะกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่รัดกุมขั้นตอนมากกว่านี้ก็ได้ อย่างไรก็ตาม นอกจากการปฏิบัติตามกฎหมายใน 10 ขั้นตอนที่เสนอไปข้างต้นนั้นแล้ว ในปัจจุบันได้มีระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยอาชีวอนามัย OHSAS18001 (Occupational Health Safety Assessment Series 18001) ซึ่งเป็นมาตรฐานการบริหารจัดการที่มีการกำหนดให้สถานประกอบการมีการประเมินความเสี่ยงตามกฎหมายเพิ่มขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมายด้วย ซึ่งผู้เขียนขอใช้โอกาสนี้แนะนำการประเมินความเสี่ยงตามกฎหมายควบคู่กันไปในคราวเดียวกันโดยมีรายละเอียดที่สถานประกอบการต้องปฏิบัติคือ

1. การประเมินความเสี่ยงของกิจกรรมการดำเนินงานที่กำหนดไว้ตามกฎหมายแต่ละฉบับ โดยการประเมินรายการนี้สถานประกอบการจะต้องประเมินกิจกรรม หรืองานที่ปฏิบัติซึ่งสามารถตรวจสอบจากแผนการปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนดไว้เทียบกับกฎหมายฉบับนั้นๆ ว่าปฏิบัติได้ครบถ้วนหรือไม่

2. การประเมินความเสี่ยงของรอบเวลา หรือช่วงเวลา การประเมินในเรื่องนี้เน้นการตรวจกิจกรรม หรืองานที่ได้ระบุไว้ในกฎหมายซึ่งมีเงื่อนไขเวลาที่กำหนดไว้โดยตรวจสอบว่าสถานประกอบการปฏิบัติตรงตามที่กำหนด หรือตรงตามรอบเวลา หรือช่วงเวลาหรือไม่

3. การประเมินความเสี่ยงของค่ามาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด การประเมินความเสี่ยงในรายการนี้เน้นการประเมินค่าที่สถานประกอบการปฏิบัติได้ตามพารามิเตอร์แต่ละรายการเทียบกับค่าที่กฎหมายกำหนดว่าอยู่ในค่าที่กำหนดหรือไม่

4. การประเมินความเสี่ยงตามกฎหมายของเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ในการประเมินในเรื่องนี้เพื่อตรวจสอบเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่สถานประกอบการนำมาใช้งานนั้น เป็นไปตามที่

กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ เช่นขนาด จำนวน ความเที่ยงตรง เป็นต้น

5. การประเมินความเสี่ยงตามกฎหมายของคุณสมบัติของบุคลากร ในการประเมินรายการนี้เป็นการตรวจสอบบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายในบางเรื่องว่าสถานประกอบการได้ควบคุมคุณสมบัติของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมายได้ครบถ้วนหรือไม่

6. การประเมินความเสี่ยงตามกฎหมายของเอกสารรายงานต่างๆ ในการประเมินรายการนี้สถานประกอบการต้องตรวจสอบรายงาน หรือบันทึกต่างๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้ว่า สถานประกอบการใช้ถูกต้องหรือไม่ รายงานครบถ้วนหรือไม่ เป็นต้น

ทั้ง 6 รายการของการประเมินความเสี่ยงตามกฎหมายนั้น เป็นการกำหนดรายการการประเมินความเสี่ยงแบบละเอียด ซึ่งเป็นไปตามเจตนาที่ข้อกำหนดของระบบ OHSAS18001 ต้องการนั่นเอง

สุดท้ายนี้ผู้เขียนหวังว่าทั้งสองเรื่องใหญ่ๆ ทั้งการปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยและการประเมินความเสี่ยงตามกฎหมายนั้น จะทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการปฏิบัติได้ง่ายขึ้น และขอให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติจริงต่อไป

ตัวอย่าง: การขึ้น แผนการปฏิบัติ ผลการปฏิบัติ การติดตามตรวจวัด และการประเมินความเสี่ยง ตามกฎหมายความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม

ลำดับ	งานกิจกรรม	ประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมหรือแหล่งอันตราย	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญของกฎหมาย	สิ่งที่ต้องปฏิบัติ	แผน&การติดตามวัดผล				การประเมินความเสี่ยง				หมายเหตุ		
						ม.ค.-มิ.ย.		ก.ค.-ธ.ค.		ค่ามาตรฐาน		ค่าที่วัดได้				
						P	A	P	A	Q1	Q2	Q3	Q4			
1	กิจกรรมการซ่อมบำรุงภายใน WORKSHOP ของโรงงาน	1.1 เสียงดัง 1.2 แสงสว่างไม่พอ 1.3 ความร้อน	1. ประกาศกระทรวงแรงงาน มาตรฐานการบริหารจัดการฯ พ.ศ.2549	1. กำหนดค่าความดังของเสียงมาตรฐาน และแสงสว่าง และอุณหภูมิ ของสถานประกอบการต่างๆ	1. วัดความดังของเสียง 2. วัดความสว่างของแสง 3. วัดอุณหภูมิในโรงงาน 4. ส่งรายงานผลการตรวจวัด	15/4	15/4	5/10	5/10	90 เดซิเบล	85	84	83	83	สอดคล้อง สอดคล้อง Q2-Q4 ไม่สอดคล้อง สอดคล้อง	
						15/4	15/4	5/10	5/10	100 ลักซ์	110	110	114	115		
						15/4	15/4	5/10	5/10	38 จชชา C	32	40	42	44		
						15/4	15/4	5/10	5/10	6 เดือนครั้ง	-	OK	-	OK		
2	กิจกรรมการรับน้ำมันทางเรือ	2.1 OIL SPILL 2.2 ความร้อน 2.3 แสงจ้าจากดวงอาทิตย์	1. พรบ.คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 และประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้อง	1. ค่า OIL&GRESSE ต้องไม่เกินมาตรฐานจากน้ำที่ปล่อยลงสู่สาธารณะ	1. ตรวจวัดน้ำที่ปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะทุกเดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	ค่ามาตรฐาน	M1	M2	M3	M4	ขาดการตรวจวัดเดือนเมษายน ไม่สอดคล้อง	
						15	15	15	5 ppm	4.5	4.8	4.9	5			
						ม.ค.-มิ.ย.		ก.ค.-ธ.ค.		ค่ามาตรฐาน		Q1	Q2	Q3		Q4
						P	A	P	A	100 ลักซ์	110	112	112	112		
						15/4	15/4	5/10	5/10	32 จชชา C	30	30	30	30	สอดคล้อง	